

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap

Megjelenik Csáktornyan hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőségi iroda: Fischel Fülöp könyvnyomdája helyiségében. — Szerkesztővel értekezni lehet: Hátton, Szardán, Csütörtökön és Szombaton 11 — és 4 órákor. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény *Margitai Híres* szerk. nevére küldendő Csáktornyára.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése Csáktornyan. Le küldendő az előfizetési díjak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „
Egyes szám 10 kr.

Hirdetők még elfogadottak: Budapest: Goldberg R. A. V. hird. irod. Bőcs: Schabik H., Duker M., Opyelak A., és Dauter G. L. és társai. Frankfurt a. M.: Dauter G. L. és társai.

Nyitlatter petitsora 10 kr.

Csáktornya 1886. július 14.

A hol üdvös eszméket a valóság világába kell átvitetni ott a sajtónak legszebb a hivatása, az első lépés jó-sultsága. A mit az a közvélemény bírálata elé visz, eléje vinni mer, bizonyára közhajt, vagy legalább is sokak óhaját képezi. Különösen áll ez a vidéki sajtóra, mely — ritkábban nyilvánulván — hasábjait nem absztrakt, hanem konkrét és életrevaló eszméknek nyithatja meg.

Ily életrevaló eszmét pen itett meg a „Muraköz” folyó hó 4-én kelt 27. számában, midőn a kereskedő világ figyelmébe ajánlja vasár- és ünnepnapok délutánján szünetelt tartani.

Ez eszme nem új, mert már eddig is és jó idő óta mély gyökeret vert ugy hazánk, mint a külföld legtöbb városában. Indokolásul nem is hozhatok fel semmi újat, a mi felesleges is, mert a már ismert dolgok elég meggyőzők. És nem is szólnék tárgyhoz, ha nem tapasztalnék azon szinten nem új jelenséget, mikép a vidéki városok bizonyos tekintetekben a conservatismus, sőt a reactio felé hajlanak. Pedig ha valahol, ugy bizonyára ép a kis városi életre lehet elmondani, hogy a nemhaladás: tepsedes. A kis városi élet fellelé igyekvő sájka a folyamton, melyet ha erő nem hajt: visszafelé vitetik az ár által. Az evezőknek nem szabad pihe ni.

A vasár- és ánn napni szünet kérdése nem valami rettenetes horderejű kérdés ugyan, de haladást jelent; napirendre térni felette nem szabad, nem lehet.

És a midőn ká hoztatom e szünetnek — hallomás szerint — hatósági kényszer után szándékolt életbe léptetését, mert ez nem jelentene mást, mint előtérbe tolni e tisztán czélszerűségi és gazdasági kérdésnél a vallási tekinteteket, nem értek egyet az e tárgyban első czikk azon irányzatával sem, mely hitfelekezeti szempontból veszi a leghatározottabb érveit a jelzett szünet mellett.

Ezért szólok én a tárgyhoz. Nyiltan kimerem mondan, hogy a legregyebb időkől, messze be a legújabb ideig, mindazon hatalmi intézkedések, melyek a vallás indokával létesítettek, nem arra voltak számításal, hogy a vallási érzületet, az istenbe vetett hitet taplálják és erősítsék, hanem hogy elakarják azon indokokat, melyeket bevallani nem akartak vagy legjobb esetben, máskép indokolni nem tudtak, és hogy elnémítsák az ellenvetéseket, melyeket az ész tehet.

A felvilágosodottság jelen korszakában azonban nagyon kétélű fegyver: a vallást indokul használni akár gazdasági, akár politikai kérdésekben. A vallás kezd tisztán lelkiismeret dolga lenni, a hová való is. A vasárnap szünet pedig gazdasági kérdés és indokait nem a hitfelekezeti érzületben, hanem a nemzetgazdasági és életlani czélszerűségben találja.

Minden társadalmi osztálynak hivatalának csorbítása, megelhetésének veszélyeztetése nélkül lehetőségeben áll hivatalbeli működését bizonyos időben rövid időre felfüggeszteni, tehát szünetelni. Erre szüksége is van, mert az élet küzdelem, küzleni pedig pihenés nélkül nem lehet.

Nem példázatok, nem sorolom fel a különféle társadalmi osztályokat, melyek a kereskedőkön kívül — mind-

megannyian szünetelt tartanak kivétel nélkül: csak azt az egyet hozom fel, hogy:

Ha az iparos, ki keze munkája után él, úgyszólván napról-napra, és nélkülözni tudja a vasár és ünnepnap délutánját, a munkában. — mennyivel inkább képes erre a kereskedő, ki nem veszít munkaidőt, hanem csak egy o fél napi kínálatot, melyet megnyer azáltal, hogy a közönség ezen keresletétől elvont fél napot felosztani kényszerül a rendelkezésére maradt kínálati időre.

De felléve, ezen fél nap vesztését jelentene pénzben, nem lesz e és ég kárpótlás érte a pihenés által nyert új erő és új munkakedvben?

A kereskedelmi alkalmazottak kora reggeltől késő estig az üzlet szolgáltatásán fáradova, nem lehetnek eleget az élet azon nem kevésbé fontos kívánalmainak, melyek a tisztán megelhetés kérdésén kívül is kötelezettségeket állapítanak meg. Tuláságosan részletekbe kellene bocsátkoznom ezek felsorolásával, de ezt annál is inkább mellőzhetem, mert mindenki, ki emberieszen érezni tud, ismeri ezen fel nem sorolt kötelezettségeket, csak arra akarok figyelmeztetni, hogy ezen ónna gunk iránti kötelesekkel elmulasztása, az egyén hátrányára szolgál és a ki másnak szolgálatában önmagát kényszerül elhanyagolni, csak hamar meg tanulja mások iránti kötelezettségeinek elmulasztását is.

Ezt tartásák szem előtt helybeli kereskedők is mint szem előtt tartották azon városok kereskedői, kik a vasár- és ünnepnap szünetek jótékony hatását üzletükre már jó idő óta tapasztalják.

Tegyék meg kereskedőink mielőbb az első lépést ez eszme megvalósítása céljából, előzzék meg a hallomás szerinti hatalmi beavatkozást, mert a mit kényszerülve kell majd megtenniök, nem fogja érdekeiket úgy előmozdítani, mint megtenné azt: önkakaratjuk.

Dr. W. A.

CSARNOK.

Csáki Margit.

Tavasznak esendes éve,
Szép esillagje van
Ott áll az éjhomályban
Csák vára zordanan.

Körülte hársfa-erdő,
Sirdomb egy hársfővén.
Ott nyugszik Csáki Margit
A néma sir ölen.

A hárs felett dalolva
Keserg egy fülmíte.
A kinos fájdalomtól
Reped meg hű szíve.

A sir felett zokogva
Siratja édesét
Az ifju, s a búbanát
Borítja hű szívet.

Szegény vitéz az ifju,
Szerette Margitot;
Viszont ez őt szerette,
S valának boldogok.

A búzka Csáki Péter
Ha tudta volna ezt
Az Isten úgy segéljen!
Nem túrta volna meg.

Leánya eljegyezve
Volt gazdag Odrinak...
De a halál kaszája
Nem ismer dús urat!

Történt tehát, hogy Margit
Az esküvő előtt
Magára vette gyorsan
A siri szemétdőt.

És tegnap este óta
A hárs övén pihen.
Ott őriz őt az édes,
Kesergve búshíven.

Imára nyitva ajka
Szegény vitéznek ott.
Híven szerette, híven
A drága Margitot.

„En Istenem! ... Dícső őt!
Fogadd szivedbe őt!
A hívek leghibebbet,
Az édes szeretőt!”

Kereszlet vet magára,
A földre lehorul —
És csókjait tapasztja
A hantra, zalogul.

... S mi az! ... egy földi sóhaj!
A sirmak sóhaja! —
... Ha ... ha ...! — lehelt az ifju. —
Ez édesem szava!

És újra hallgatódzik...
... S im: újra sóhajok! ...
„Te élsz! ... s e szív tehelet! ...
Boldogtalan vagyok!”

Majd örülés rohamja
Kisérti ép eszt —
... „Ó élve eltemetve!”
S felloga két kezét.

Erőt ad szerelmének
Várashatalma ... s im!
Kaparva és a sirmak
Görögnyos hantjain ...

Egy óra óta izzad,
Arezába vér szókelt ...
És láva tombolása
Heviti a kebelt.

Már télig emírlülve
Nem bírja . nem tovább! ...
Szívének hű szerelme
Mig új erőt nem ad.

S im! ... és, kaparva izzad,
Miként liens vad ...
A tiz köröm lekopra ...
„Hah! ... kincsem! mentre vagy!”

Már kint van a koporsó.
Felnyitva a fedel ...
„Jaj! ... a szegény vitéz is
E percben elalél.

De felocsuda Margit
Melyt tetszalottiból —
Es százi csók tűzével
Fekölti álmiból.

„To vagy új életnekem
Teremtő Istene!
Tied e szív amig ver,
Tied lehellete! ...”

A búzka Csáki Péter
Áldása a frigyén:
„Szeresd őt mint szeretted,
Oly édesen, híven!”

Bálintffy Bálint.

Juliusi hangulat.

Gyönyörű reggel van.

A nap mosolygva jön elő: egyfelül a lombkoronázta hegyek, másfelül a bi-borszók felhőcskéek közül. A szelid angyalarcz mosolygására ezernyi csicsergő torokból hallatszik a dicsének, s felbat a Teremtőig: hálálul véghetetlen jóségének.

Nehéz szívvel étem e pillanatban egy magasabb pontra, hanem utánozhatlan gyönyörű panoráma terül el szemem előtt; s fáradt pillám szinte megnyugvólag pihenek a természet e nagyszerű remekén.

E helyen ültem épen huszonkét hónappal ez előtt. — Akkor egy szőke angyal mosolygó arca pihent öröm-tel dagadó keblemre; s a oly igen boldog voltam! ... Az itt csattogó fülemle szerelmi dal zengett, s a fejem fölött szerelmeskedő gerlyepár boldogságomhoz mennyei zenét turbókált. Minden, de minden boldogság, megelégedést, és szerelmet tükrözött akkor; s én oly boldog voltam! ...

Hah! kevés változással a természetben ugy van ez most is mint akkor; de a természetnek e bájai felébrsztik hegdedő sebeim, s gunyként batnak rám nagyszerűségökkel.

A lábamnál fakadó kristályforrást ketten égették, s ő, kis kezeivel kimertett friss vízzel kínált, oly kitűnő, illatos volt az úde forrás-víz, hogy soh nem ittam nagyobb, nagyobb élvezettel.

Mióta e helyütt utoljára voltam, sok elfolyt már e cse-des kis forrásból, s az onnan kiömlő úde víz mintha csak fájdalommal termékenyítésére lett volna szánuva, oly hatalmas nőttek azóta. A szőke angyal szerelmes hangja hamis léleknek tolmácsa volt, pillantása a felhők jellegével bírt, melyből a föld szomját oltó, áditó esőt várunk, s lesz egy földet vihar, mely az emberiség reményét tönkre teszi ... ölelése? Oh! ez a fagyos téli szélhez hasonlítható, mely fagyosan öleli át a fáradt vándort, s midőn álomra esalta már, kegyetlen fogával meggyilkolja álmában.

Ezen s ezekben hasonló gondolatok foglalkoztattak, midőn anyámnak szeretet-teseljen hívó szavait hallám, e pillanatban elmosódott lelkszemem előtt a fenti kép, s amennyire beteges tagjaim engedék, siettem jó anyám karjai közé, ki gyöngéd szemrehányással illeltet, hogy ismét meghülésnek tettem ki magam, e hívós reggelen.

Végig simítottam forró hmlomokat, s igyekeztem azzal a mult fájdalom képét is eltörölni, de nem tudtam egy sóhajt visszatartani: oh hon! ... oh a nők! ...

— 8 — y

H I R E K.

— Goricsánból írják. Julius hó 5 én halt meg községünk derék tagja Pongrácz Mihály 71 éves korában. A boldogult három nyelvet beszélt, magyarul, horvátul s latinul. Hegyester volt a rátkai hegyen 30 éven át s így ismerőse a népnek. Egyáltalán kötelességet teljesít, mint családapa, hagyván maga után, nemcsak anyagilag biztosított, hanem becsületés és jó gyermekeket: mint községit tag sok éven át volt a közég büszög előjárója, s mint keresztény, a mily Isten-tőlően élt, egy a vallás igazsáiban részese-sülve, örömmel adá lelket Teremtőjének.

— „Fiakeker mizériák Csáktornyan” című lapunk n. számában megjelent közleményünkre, illeltek helyről értesítenek bennünket, hogy már f. é. aug. elsejével új rendszabályok lének életbe. P. o. a vasuton minden vonalnál lesz bérkocsi, aztán a vasuton egy személyért 30 krban állapít-

atot meg a díj sat. Köszönjük a közönég
nyében a buzgó szolgabíráknak a gyors
ntézkedést!

— **A kolerajárvány** elleni óvinté-
zésekkel a csáktornyai szolgabíró és a
városi előjáróság erélyesen fogantatja.
A napokban minden egyes házat s udvart
nagyrigóztattak, hogy a tisztáltságnak azonal
véget vessenek.

— **A csáktornyai** tekéző társaság
h. hó 12-én versenyt rendezett, mely-
ben az első nyert Bernák Károly lett, ki
3 doybora elsőből 20 egyseget dobott. Az
első nyeregemény egy ezüst tintatartó volt.
A második nyeregeményt (ezüst szivarka tárcsa)
Pintaries Tamás vitte el, aki 18-at dobott.
A harmadik nyert Todor József volt 16 ha-
val, nyert két majolika sörös kanosát. A
egyközlebbi nagyobb szabású versenytekézés
f. hó 12-én leend; a társaság 50 ftr áru
nyeregeményt vásároland be.

— **Csáktornya városa** a képződé-
sére eljára a második 1000 ftrót f. hó
elején szállította be a csáktornyai adóhi-
vatába.

— **Mihajlovics József** Bibir-
nok és zágrábi éresek úr Ó Emlénciája
jövő hó 13-án fogja megülni áldozásá-
gának 50-ik évfordulóját.

— **A perlaki "Társaskör"** saját
könyvtára javára folyó évi augusztus hó 1-én
Otkokon a városi vendéglőben táncszal-
közeli nyári mulatságot rendez.
Belépődíj: személyileg 1 ftr, családjegy
2 ftr. Kezdeté u. 4 órákor. Kedvezőtlen
idő esetén a kör helyiségében mindenesetre
megtartatik. Felhívások az üdvös cél-
ténéltek elfogadhatnák s hirlepleg nyug-
tatnák.

— **A "Muraköz"** f. é. 6. számát
20 krjával visszaválta a kiadóhivatalba.

— **Hegedük.** Régi jó hegedük jutá-
nyos áron kaphatók Fischel Filúp könyv-
kereskedésében Csáktornyan.

— **A csáktornyai képviselőtestület-**
nek folyó hó 10-én tartott ülésében elhatá-
rozották, hogy az Első magyar kereskedelmi
banktól 30,000 ftr kölcsönt vesz le rész-
letörlesztésre.

— **Szabályrendelet.** Minden vendé-
glő, koromsz s nyilvános mulató hely vá-
rosokban, nevezetesen, Zala-Egerszeg, A-
Lendva, Csáktornya sat. ápril 1-40kötörben
1ig esti 11 órákor, falukon pedig téli hó-
napokban esti 9. nyári hónapokban esti
10 órákor bezárandó, ... mely
időn túl a zene és zajos mulatás ezen he-
lyeken tilalmazzatik. A vendéglők és keres-
mások kötelezettek ezen szabályrendelet
tel helyiségükben kifüggeszteni és annak
intézkedéseire vendégeiket figyelmeztetni.
Ezen szabályrendelet ellen kihágást elköve-
tő az 1879. XL. t. cz. 74. §-a értelmében
büntetettel. Jelen szabályrendelet Zala-
megye közigazgatási bizottságának folyó évi
február hó 16-án 608. sz. a. hozott hatá-
rozata folytán lépett érvénybe. Prusztó.

VEGYESEK.

— **A szivarhamu** mint fogpor. Van-
nak igen sokan, a kik a szivarhamu oly
céllal gyűjtik, hogy azt mint fogpor hasz-
nálják. Ez azonban határozottan rossz eljárás,
mert a szivarhamuban sok oly ázemes
van, mely fog zománczát megtámadja s nem
ritkán arra feloldogtat. Azért szivarhamu
a fogak tisztítására sohase használjunk. A
szivarhamu egyedüli értékesítése talban All,
hogy azt virágoknál mint trágyaszert hasz-
nálhatjuk.

— **Mennyit fogy a nap júliusban?**
Július 1-én a nap 4 óra 7 perczor kelt és
8 órákor nyugodott le, tehát a nap hossza
15 óra 58 percz volt. 31-én a nap 4 óra 36
perczor kelt és 7 óra 35 perczor nyugszik
le, tehát a nap hossza 14 óra 59 percz lesz.
E szerint a nap július hónap 54 perczel
vagyis majdnem egy órával fog.

— **Honnan ered a "banket" szó?**
A régi galok harczias, edzett embereket
volttak és halbtörök egyszerű szénemótt
használtak. A rómaiak utánzózták az ő
szokásaikat s különböző megleztetnek nekik
az, hogy lakomáinknál asztalait ágyakkal
vettek körül. De a galok utóbb megunták

ezeket az ágyakat és egyszerű padokat állí-
tottak helyükbe. Így elkelezt a "tabouret".
Ezek a padok kissé kemények voltak, de
ezen a bajon az által segítettek, hogy puha
keimet raktak fölébe, mely az ülést kei-
melessebb tette. A tabourettek után a padok
(banc) következtek, a melyek még ma is
használatos iskoláinkban, és ezek után
vezették el a diszlokákkat banketteknak.

— **Ugorák frissen tartása.** Ezelőre
a szép és tökéletes példányokat választjuk
ki és különösen arra ügyelünk, hogy csut-
kájuk rajtuk maradjon, hogy később föl-
függesszünk. Az ugorákat vízbe tesszük,
hogy kefevel gondosan megtisztítsuk és jól
megtöröljük. Aztán tojásfelvétel bekénjük,
meg pedig úgy, hogy felszínével egyellen
helye se maradjon kenetlenül; a tojás fehére
ugyszólván léghatlan burkot képez, mely
megója a levegő behatásától. Az ekként gon-
dozott ugorákat a levegő jól megszáradít
és csutkájuknál fogva száraz helyen zsineggel
póznára akasztjuk, ily módon karácsony is
elállnak.

IRODALOM.

Az é. rovat alatt felsorolt könyvek kaphatók
FISCHEL FILÚP könyvkereskedésében Csáktornyan.
— **Nem illik!** (Es schicklich nicht), utmu-
tató a társadalmi érinkezésében többé-
kevésbé elterjedt visszasságok, nyelvbeli hi-
bák s egyéb botlások elkerülésére. Az angol
"Don't" nyomon homi viszonyainkra alkalmazzák
és bevezetéssel ellátta Porzró.
... Magyar és német nyelven kapható
ár 50 kr.

"Szüneti könyvtár" czim
alatt Kürthy Emil a "Magyar Ijűség" szer-
kesztője július 1-én új vállalatot indított
meg, melynek czéja helyes irányu, s a mel-
lett szárazoktató ijtűségi iratokkal adni az
ijűség kezébe a mennyire csak lehetséges
olcsó áron. E fűzetek 4 nyvi sűrű nyom-
mású tartalommal kétéhnetlenül a "Magyar
Ijűség" czimű lappal együtt vagy külön
jelenik meg, s fölélik a történelem, a
mészettudomány, a gyermekéjűség legérde-
kesebb mozzanatait, szem előtt tartva mind-
két nembeli ijűség gondolkozásának módját

Urodilnica pisarnica je vu stanju
tiskare Fischela Filipa vu Čakovcu.
S urodnikom razgovarati se more: pon-
udolje, sreću, čestitak i sabotu od 11. i
4. vri. — Sva pisma i pošiljke naj se
pošiljaju na ime *Margitai Jozsefa* urodilnika
vu Čakovcu.
Zaljubljenost: Knjižara Fischela
Filipa vu Čakovcu. Sim se naj pošiljaju
predplate i oglasi.

MEDJIMURJE

NOVINE ZA PUK.

IZLAZI SVAKU NEDELJU.

Ozna je:
Na celo leto 4 ftr
Na pol leta 2
Na četvrt leta 1
Oglasi se poleg pogode 1 fal
računaju. Iz vna toga se mora plaćati za
svaki oglas, kulikopost izlazi, 30 kr.
vladni strošek.

Teškoće zakonskoga stališa.

Lepo veli jeden mudri, da tuča vu
hizah je mužan žena. Jeden mudri pak
veli: Žena je pogibel muzeva, hižna
tuča pak mira, i počinka, ar ona
svojimi očimi blesiče, glasom grmi, jezi-
kom treska, karajuć se, zlo govoreć,
kuno, da siromak muž nigdar počinka
neima.

Oh nesrečni anda zaručnici, koji
se slepeć, ki zarad blaga, ali lepote se
ženi, ter vendar nit blaga, niti lepote,
prez tuge, pravdih vuživati nemogu. Oh!
kak lepo i pravi nu je rekel Hipponartes.
Dva sama najvesreša dneva u ivaju
zakonski muži svojimi ženami, prvi dan
je onaj, kada nju zaruči i doma pelja,
drugi pak dan, kada ju mrtvo na cin-
tor sprovdaju. Zrok pako svega toga
vam je bolje znano, nego meni, vendar
hoću ovaj reći: Postavimo, da tvoja
žena ni tak srdita, nego bi se samo
rada lepo i cifrasto nositi; želi da bi
njoj svilnu kiku s graneri, lagér cipele
i t. d. kupi, tebi se miliju na to trošiti
zato postane svaja medju vami. Ako
ona vidi, da ti nećeš to sve kupiti,
najde si ona kupeca, koj ne samo kupi ono
kaj bi pozelela, nego i tebi rogo prikaže.

Nekaj slobodnoga čital sam, kak
se je jenkrat jedna žena svojem mužum
pregovarjala, od trdoće kote človečanske;
čija bi trdeša bila, i vu kojem mestu
tela. Reče anda muž žene, tvoja koža
je najtrdeša na hrbtu, koju ja tuliko
krat bolje nego sahoga stokfiša tučem,
ter ipak n-morem omečkati. Žena pak
reče mužo. Moj muž veruj mi, da je
vno go trdeša tvoja koža na čeli, nego
moja na hrbtu; ar bi ti vre zadržaja
morali veći s d nijednoga protuletnoga
teleta rogi zrasli, ter jošće tvojeva
čela tvrda koža nepusti niti pokazati si.
Hoduć k četrom križu zakonskoga
stališa, i ov ni drugi, nego zločest muž,
kojeva napočetu sveta stvoril gosp.

Bog, rekel je: Ni dobro biti samomu
človeku, vučinemo mu pomoć spodobnu
njemu k časti, poštenju i pomoći ženu.
Dobro je človečansko pokolenje, ako mu
se ženski spol pridružiti, zato isto naj se
nijedan muž preveć nestaresi, nit neiz-
višava nad svojum ženom, ar je vekši
križ on svoje žene, nego žena njemu.
Niti vekšega križa na orem svetu ne-
more imati nego kaža se nameri na
jednoga zločestoga muža; ar gosp. Bog
prve žene Eve vekše kastiće ni mogel
dati po prežeke, nego kada nju je muža
pod oblast dal. Ar nije samo pod nje-
govum oblastjum, nego s njom zapoveda.
Vekkrat vuogi jesu milostivneši prama
svojem psi i zdругom živinum, nego sa
ženom svojum zakonskum. Bolje nad
njum kri i, guše bi tuče i priganeje,
meñje ju ljubi i prestimava, nego koje
svoje nenu zvinče. Oh kuliki je to križ!
Ter se mora tja do smrti nositi.

Vuogi muži pripodobiti se mogu
jagarom, koji liscice love, koji vu loru
po letu i zime, po bregih i jarkah
kuliko puta i truda neuzivaju. Opitam
ipak, zakaj tulike trude? odgovor je, da
zadobit koju liscicu, a te liscice meso se
neje, odgovaraju, više štimamo kožu u go
meso, ar meso hitimo psu ili na goj,
s kožom pak oblaćimo se i topimo.

Ravno tak vuogi muži čine, trude se
hodoć za onum gospodićum ali udovicum
njim dare pošiljaju i volje išću k pro-
voljenju na zruke, akoprem vu njem
ni slasti, nit masti tojes; ni lepote nit
dobrote. Zakaj anda to čine? ne za
drugo, samo za kožu t. j, za ono bogat-
stvo, koje pri njoj čuti. Kaj pak čine,
kada nju ulove? Uprav ono kaj jagari
s liscicu d ereju, sve polahko, dokiam
nju odu, tojest ono blago, koju od nje
dobi, potom nju proganja, niti dobra
pogleda, nit dobre reči već nedavaju,
z blagom pak topiju svoje žalude
dobro pijuć, i jeduć i opravljaju se na
mesto liscicega črnoga mesa s drugimi
belimi pi čenkami nasladju.

O nesrečne takove ženel verujite mi
vno go gorski je onda vaš stališ, nego
ujednoga sužnja, ar kupi god jednoga
sužnja z to sto, ali dvesto o
forintov, zermu mora služiti. Žena pak
kupuje sebi muža za jezero, ali za kak-
ov hasen? Morebit da bi njim muž
služiti? Ah! ne, ne, nego da bi njim
gospodarili i s njimi zapovedali, rebra
njim ravnali o kosti njim glodal i kada
štimaju najbolje muža kupiti, onda
kupuju si zgrabljivo vuca, srditoga
riša, koj den i noć muči i trapi, Oh
toje križ, žalost i nesreća!

Udovice pak naj si uzimaju pelđu
onu mladu udovicu Rimsku Cornelju,
koja ni bila tak bogata, kuliko mlada
i lepa i radi nje osebuje lepote, vuogi
su za njum hoili i smuboke njoj pošil-
ljali, ali ona avem kočuricu je dala,
nehoteći već za muža iti i buduć opi-
tana zakaj ne? Odgovorila je, kajti ako
bi azela mu a bogatoga, ali bi bil on
dober ali hud. Ako bi mi on dober
bil, pripitilo bi se, da bi on prije umro
nego ja i tako bi veliko žalost imala.
Ako li bi pak hud bil, do smrti bi
morala z njim križ imeti i zato rajše
hoću ovaj ostati.

Vi pako zakonski, ako hoćete pri
miru a vašemi mužni živet, nasleduje
stareh nedrešnjih vremen žen, svojem
mu em po volji hodoć i jezik za zubni
držeć.

Zvami pak s menom pa o mladen-
ci i udovice dokančam moje govorenje,
koji se ženiti kanite, ter vam velim:
Ako li se hoćes ženiti, vzemi tebi jed-
noga vu leih, stališu i bogatstvu, ar
drugać teško budeš mogel mirno živeti
Ngedi na obraze, niti na mošnj, nego
samo na dobru, ar lepote brzo
a penez jošće brže nestane, i ako li je
lepota s penezu skupo, mira pak ne,
niti ljubavi, zbog toga da je žena jezična
ozovju, srdita, budeš vu svagdašnjem
pekla do smrti živel.

Naj svaki anda tak se ženi, da
jeden drugomu nebude imel vu čem pri-
govoriti i tak bude ljubav medju vami,
kada je pak ljubav, onde je i mir, onde
je i Bog, kada je Bog, onde je i sve
dobro.

Koj anda živi svojem zakonskem
tovarušem vu ljubavi i složnosti, ima
Boga i sve dobro na ovom svetu, i na
drugom pred svakoga dvojenja, hoće do-
biti veselje nesbesko, koje svem, kak i
sam sebi iz srca želim.

Prispokal:

IVAN STINGLY.

Od prelaznih betegov.

Komaj je preslo nešteto leto, kak
su vu Veseljakovec zvazim mestu Kere-
kso Razu zamuđ dali Zengi Sandoru.
Svaki mladenec puno drži do toga,
da kakvu posteljnu mu mlada sneha
donesc k hiži, i kakvo perje je vu bla-
zinaj i vanjukih! Naš Sandor se nije
mogel nikaj tužiti, jer takvu posteljnu
kak je Rozinko, neima niti vicekomošo-
va kći. Ja znam dobru, kakvo lepo gu-
šeće perje su ovu zimu pri Rozinkih
roditeljnih čehali. Višeput sem jim i ja
pomagal čehati. Išće se vezda zmišl-
javam kak je Rozikin otec pri peći sedel
iz pipe kadeti, i pripovesti povedal.

Rozin otec pričel je jedenput od
kolere pripovedati. Stari Štef povedal
je, da je pred nestorom letom vu južnih
predelih naše domovine Magjarske kolera
bila. I to je povedal, da je v jednim
mestu nekakor človek ljudem vu glavu
sabil, da su kolera copernice donese.
Ljudi su vurali, da kolera predi ne-
prestane, dok jednoga človeka, koj je vu
koleri vumrl, iz groba neizkopaju ter od
njegovoga srdca svaki človek malo jel!
Strah na je običel, kad smo to čuli!
Bekli smo staromu Štefu, da takve
strasne pripovesti naj nepripoveda, jer

to nije bila istina. Na to je starij rek- kel, da to nije pripovest nego prava istina, jer je to sve spisano) pri temeš varskim sudu, pak i to je spisano, kak su ka-tigurali one ljude, koji su od mrtvoga srca jeli. Dokazano je, da je teški birovi dal skopati jednoga mrtvoga i njegovo srce med ljudi razdelil. Ljudi su jeli, ter koji su do vezda zdravi bili svi su koleru dobili i vumrli. Koji pak nisu jeli, kak na primer birovi, oni su bili s v i o z d r a v i l i. N a s e l se je jeden clovek, koji je groba odkopal i mrtvo telo na črevo obrnul. Svaki spametan clovek si more misliti da kolera zato nije prestala.

I ja sem nekaj štel vu jednoj kni- gi. V jednom selu su mrtvomu človeku glavu odrezali, i na črevo obrnuli. Na- ravski da niti to nije hasnilo. Kolera je zato kiala ljudi.

Te strašne dogodjaje su čehanci s pazljivoštom poslušali. Mali dijak Ivek Rozin mali brat pak je gospona nota- riarusa prosil, da bi nekaj pripovedali.

Gospon notarijus su povedali, da je v jednom mestu jedna stara žena vidla koleru. Stara žena je rekla notariuju, da ju je vidla, pak da kolera zgledi kak jeden dugi oblak, kojemu je jeden kraj na zemlji a drugi pak do neba do- segne. Za liter vinca povedala je starica gosponu notariuju, da se je ona ispomni- nala s kolerom, ter joj je obećala, da viš ne bude vu selu nikoga kiala. To vre da su se nato ljudi razveselili i majki napunili košaru s klobasici.

Naimejli smo se nad pripovedanje^m gospona notariusa, ter smo se i navčili da niti koleru, niti bobinjke, niti nikak- voga prelaznoga betegsa s coprijom nije moći odstraniti.

Tko je betežen, naj ide k doktoru. Glavna stvar je vu takovim vremenu dok kakovi betegi hodju, da se clovek nikaj neboji, jer najviše ljudih vumre vu takovim vremenu od straha.

Vu vreme hudoga betegsa moramo se obrnuti k dobromu Bogu, da ga od nas oditari. A za pomoć moramo dok- tore rostiti. Bog i doktor more vam po- moći, ali coprije nigdar.

Pomori si sam i Bog ti pomore.

ZABAVA.

Moja molitva.

Spisal. Goranec.

O Bog moj svetil
Na križ razpetil

Teb' vu sreči,
Hvale me reči.

I tebi hvali
Du a na dari,

Koje delila,
Tva ruka mila.

A i v nevolji
Tebi se molj,

Sporna, sirota,
Da zbog grehota,

Koje učinila,
Tebe ostavila

Daju njoj muke
Tve svete ruke.

Al zato rano,
Kesno i rano,

V tugi, žalosti,
Veseljju radosti,

To navek velim,
I v srcu želim:

Naj ba svem svetu
Tve ime sveto,

Naj svaki clovek
Dići te navek.

Am je samo jedna plehnata kantica.

(Pripovest.)

Na „banhofu“ se sedne vu vagon, još jenupat velki „Živio“ i mašina zafučka. Vu istom vagonu vozila se jedna stara gospa, koja si neje mogla premisliti skim se vender vozi. Kad je Miška videl, da je za to gospa čudi njemu, još si je bolje zaspinil mustače, pak si je noru virginku cigaru zapušil. Kaput, vu ko- jem mu je bil govor spravljen, del si je na štelazicu vu vagonu. Na toj štelazi je bila jedna korpica, a vu toj korpici jedna plehnata kantica puna s vrhnjem, ar se stara gospa bojala, da nebi od glada vumrla.

Štacija odleti za štacijom; Miška pogledi vuru; išce pol vure, pak sem pri cilju misli on. Ali nekaj ga pikalo, neje bil čisto siguran kak idu rečijedna za drugom vu njegovom govoru. Dosegne on za kaputom, koj je bil na štelazi, da si zeme govora iz njega. Strah i veselje bilo je zmešano vu njegovom telu pak su mu rake tak drhtale, da je s kaputom skup i korpicu cukn-l. Puff! korpica se prehliti, vrhnje mu se pre- leje na črne hlače.

Kaj bude vezda, za Boga miloga, počme naš Miška kričati na staru gospu. Tak vre nemrem iti pred postere pur- gare Na sreću je imela gospa nekaj vode prisebi, pak si Miška pocel prati hišće. Ali svejedno, poznalo se to se noraposušiti, misil je on. Sunce jekako grelo, a lepi vetrić je juhal i to je tak dugo tentalo Mišku, dok si neje silek klek i obesil ih je na oblak, dase posušiju.

Veter zapuhne, mašina leti, i hlače su dobile perje i počele su leteti, na zemlju. Miška je štel za njimi skočiti, ar mu beč njih niti vučen govor nikaj ne hasne, ali neje bilo moći. Pocel je vikati i javkati, dok neje mašinista do- šel nater, i zapital ga, kaj mu se do- roga pripetilo? Miška ga prosil, da želez- nica stane, ali to neje bilo moći zbog jednih črnih hlače, zato ga je molil, da mu posudi jedne hlače.

Išce petnaest minut, pak je pri cilju. Već je iz daleka čul onu larnu i diku, kak su ga napravu sprovdajali purgari na banhofu vu varas Sz... Videl je zastave i bele rubce, kak mašeju znmiji. To ga sve tak zmešalo, da niti neje spoznal hlače, koje mu je mašinista donesil i koje su bile svakojačkimi farbanami canjki pokrpane. Obledil si je, i komaj se stavil vu red, kad na- jelenpat zavzoni i mašina stane.

Janci je letel od veselja k mašini da odpre vrata; ali se prestraši, kad na edenput maškura vidil pred sobom. Purgari su počeli ruke zigigati i mrmrati. Vikali su: „Doli z njim, kak je to cigan. Glej, norca se dela z nas“ i skorom da ga nesu zbulali.

Janci je već skočil, a Miška se stopram vezda počel pregledavati, pak se sam od sebe prestrašil. Zavelček se oništen od te velke sramote vu jeden drugi vagon, vu kojem se nakanil dimo pelati. Kad je bil blizo doma, onda mu je nazaj dal mašinista one črne hlače, koje mu je veter odnesil. Bile su čisto čiste. Miška je štel ponoret.

Obledel si je nazaj črne hlače, ar neje štel barem domaj takvogga spota prekiveti. Ali glj ti Pavel vraga! tu su mu bonjhadžani išće jakše kričali nek onda, kad je odišel, ar nesu nikaj znali; kaj mu se vu varasu Sz... pripetilo. Vezda je pak Miška počel na nje kričati. Kaj se i v očete zmeze norca delati, kak su se oni hurmaki. Zabstunaj me prosite, nebudem vam već ablegat. Purgari nesu znali, kaj mu je i pustili su ga vu miru, nek ide vu svoju hišu.

Kad je došel doma, slugo su ga čekali. Bil je srdit čizme je hitil jed- nomu vu glavu, šneideru je zapovedal da mehom razdraple hlače. Za nesteri den je kupil i onu nesreću: kanticu od stare gospe, i obesil ju je nad svoj stol. Od ovoga dneva počel je bele hlače nositi i zapovedal je, da vu njegovoj hiži mora sve belo biti, da se nebi pak tak osramotil.

Pod stare dane, kad si je premiša- val o svojem životu, pogledal je na kanticu poleg koje je obesil išće jednu kefu i škatulu „vixa“, pak je samo te reći mogel reći.

„Am je samo jedna plehnata kantica i ja bi bil (tu mu je prestala glava)

Dragi čitatelji, eto vidite, tak vam, nesreća stigne cloveka, kad misli, da je, najrsneto i.

Vidite, tak vam gosp. Bog kaštiguje one, koje nesu zadovolni s onim česa imaju. Čuvajte se dakle gizdosti, pak vas osiguram, da vam samo jedna pleh- nata kantica ne bude mogla naszkoditi.

LISZIAK L.

Kaj je novoga ?

— Vu Goričanu vumrl je 6-ga o. m. Pongráč Mihály poljodjelavec. Živel je 71 letak. Pokojni je tri jezike govoril: magjarski, horvatski i dijački. 30 let dugo je tak zvani „hegmešter“ bil vu gori Ratka. Dužnost svoju je dobro zvršil kakli otec svoje familije, ar je je ne samo lepi imetek ostavil svojoj deci, nego vu poštenju jih je odhranil. Kakli član svoje občine je vno go letah poglavar občine bil, a kakli dober kršćenik, kak i vu življenju svojem je bogojubno živel, tak i na smrtnoj pos- teli je s radostjom spovedajuc se, i dal dušu svoju Bogu svojemu. Naj počiva vu miru!

— Serbijska je vlada kontraktuša napravila iz Lenderbankom vu Beču, da za one 40 milijone, koje je imenuti bank na posudu dal Serbiji za vojske stroške, bude prodaja dohana dobil. Zato su se Serbijanci odlučili, da već ne budu niti cigari niti dohana kadi. Vu Serbiji vezda svaki to veli: „Najmo pušiti“ Neznamo, jeli budu Serbijanci ovo od- lučenje dugo obdržali. Mislimo, da ne.

— Strahoviti viher: Iz New-Jorka piše, da je vu Jamejki (Amerika) strahoviti viher bil prošli tjeđen: Vnogi su pomrlj; kvar je već kak 800 jezer forintov.

— Samoubojstvo na parobrodu (ladji) iz Budimpešta vu Beč je isla Vesta zvana ladja po Dunava vnoći 9. ovoga meseca. Pri Komaromu se je jeden pitnik s revolverom na ladji strelil i na pol mrtve se je vu rodu hitil. Bro- dari na ladji su to spazili i vu vodi ga iskat počeli, ali nisu ga mogli najti. Drugi den su na jednom klupu ladje napisano našli: „Grozaz Lajoz 1886. julius 7.“

Jeden Erdeljski stolar i ognjogasec je prošli tjeđen Jozef nadhercega prosil za kuma, ali nadherceg nije hotel mu želju izpuuniti.

— Poleg Velike-gorice vu Lom- nici (Horvatska) odve er ob 2 var je više poljodjelavcov stalo poleg Stipančeve hiže, kada je najedenput iz bližnje šu- me jeden odiviljeni bik proti ljudem bežal. Poljodjelavci su se svi rezbežali, samo Stipančic je ne mogel vjnti. Odiviljeni bik ga je na zemlju hitil i s rognji je prebol prsa i črevo nesrećnoga clo- veka, onda pak s nogami ga je gujel. Vnogi muži su dobežali, da ga oslobodi- ju; s botami i s zelezuzimi rusahimi su bili i pikali bika, roge su mu doli izbili i vuha strgali, na telu s sekirami oranili, ali odiviljeni bik nije hoteli svoga aldova odпустiti. I na dalje je gujel Stipančica, komu su vre droba van visela i tak dugo je gujel siromaka, dok ga je od kraja ne taklral. Kada je bik ov svoz strahoviti posel izvršil, ves krva- vi i oranjeni je nazad odbežal vu šumu. Siromaka Stipančica, koj je 58 let bil star, svaki žaluje, kajti je jako posten clovek bil. Čiji je ov strahoviti bik, to se do vezda ne zeznalo.

— Veliki viher bil je vu Odessi, (Ruska zemlja), koj je celoga željeznič- koga voza prehitil. Oro pipečenje se je pri Novo Ukrajinski staciji pripetilo kada je željeznički voz (cug) išel, je takov veter došel, da je 19 vagonov iz visoki zavoz doli hitil i rezdrobil. Kvar je veliki, vnogi su pri toj nesreči vumrli.

— Ubojstvo vu reštu. Vu Krakovi (Galicija) su dva restanti vu reštu jed- noga „Jelen“ zvanoga restanta skončali. 32 restanti su ovo ubojstvo vidli, pak nisu Jelenu na pomoć išli. Zrok ovog ubojstva se nezna.

— Njegovo Uzoritost Mihajlovičs Jozsel kardinal i zagrebacki nadbiskup bude svoje prve meše 50. letni spome- nek vu Zagrebu 13-ga augustuša ob- držal.

— Vu Pragu se je Klima Jošef austrijski ablegat vu željeznički kočiji s revolverom strelil. Putniki i željeznič- ki činovnici su dobežali k njemu, ali su ga već mrtvoga našli. Samoubojni- kovi ženi su to na znanje dali, koja je ta došla i kada je nesrećnoga muža vi- dila je omelela. Zrok ovog ubojstva, velju-đa su veliki dugi bili, s kojimi je ov obligat obtežen bil.

— Strela je prošli tjeđen vu celim orsagu velike kvare napravila i vno go ljude je zaklala, prem na polju, gde su se ljudi pred viherom pod dreva skrili. Vu Medjimuru polg Gardinovca je strela 37 svinj denes dva tjeđna zaklala. Vu Vasvarmegiji v kotaru „Huszfáz“ zvane občine su 2 poljodjelavci pod jedno hrušku pobegli, kada je viher došel, strela je vu hrušku vudrla i pod hruškom stojeće poljode- lavelce zaklala. Vu „Tanki“ zvanog občini (Vasvrm) je strela jednoga poljode- lavelca i jednoga vola takaj pod hruškom zaklala. „Girodan“ zvanom mestu (Temes- varm) je strela kromaricu zaklala. Vu Vöröskótan občini (Sarovarm.) je jeden stanovnik vu klet pobegol pred viherom. Strela je vu klet vudrla i toga stanov- nika zaklala. Vu Vasvármegiji „Velige“ zvani občini je strela vužgala jednu hižu. Ogenj se je tak rezžirila, da je 17 hiž izgorelo.

— Kolera se vu Fiumi povekšava. Strah med stanovnikom je veliki. Od 24-ga prošlog meseca do 14-ga juliuša 69 ih je zbežetalo vu koleri iz medju kojih 41 su pomrli. Vu Triestu se ko- lera pomenja. I vu okolici Fiume takaj zbežetaju vu koleri.

— Vu Milani (Tajanska) se je je- den soldacki strazamešter strelil, ali predi je jedno pismo ostavil vu kojem je opisal, da se je zato strelil, kajti je vu jedni tajni družtvi član bil i ovo družtvo je hotelo Umberto tajlanskoga kralja vumriti. Ov strazamešter bi bil moral te strašen čin zvršiti, ali je rajši sam sebe strelil, kak pak kralja svojega.

— Vu Debrečinu vu sumi jed- nu clovečju glavu i dve noge su našli. Na glavi nega bilo mesa i tak se je videlo, kak da bi kakva divja zver koga nesrećnoga rezdrapala. Poleg con- te su našli jednu črnu torbu, jeden kriak 2 cipele i jednu čorhu. Vu torbi su cedule bile od lotterije, i jeden falacek papir, vu kojem je Sabo Sandor bilo napisano. Misliju, da je taj nesrećen još mladi bil, kajti su mu svi zubi još zdravi bili. Glavu i kosti njegove su zakopali a sud pak išce zrok smrt njegove.

— Zalavarmegijski izbor je sledeću uredbu donesil i obznanil: Uredba: Svaka oštarija, krčma i druga z a b a v n a mesta vu varasah od 1-ga Aprila do 1-ga Oktobra večer ob 11 vuri, vu selah pak vu zimskih me- secih večer ob 9 vuri, vu letnih mesecih pak večer ob 10 vuri se moraju zapreti i niti mužice niti druge zabave se nesmeju obdržati. Osterias i kčmari moraju ovu uredbu vu svojim krčmah vu deti i moraju svoje goste na to opomenuti. Koji nebudu ovu uredbu zadržali, budu poleg zakona 1879. XL. 74 § a kaš- tiguvani.

— Pomenkavanje sunca vu mesecu Juliušu 1-ga juliuša je sunce ob 4 vuri i 7 minnti izhajalo i ob 8 vuri zahajalo tak je den 15 vuri i 53 minut dugi bil. 31-ga juliuša bude sunce ob 4 vuri i 36 minnti izhajalo, pak ob 7 vuri i 35 minnti zahajalo tak bude den 14 vuri i 59 minnti dugi. Dakle 31 juliuša je den s 54 minnt krajši, kak prvoga juli- uša.

— Zastupništvo varaša Čakovca je vu 10. o. m. obdržanom spravišču razlučilo, da bude od „Prvog magjars- kog trgovačkog banka“ 30000 forintov na posudu zel.

